

Утвърждавам!

Директор:.....

/ М. Лухова/

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА И ЗА

ПРИБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

В ДЕТСКА ГРАДИНА „ ЗВЪНЧЕ “

УЧЕБНА 2022 / 2023 ГОДИНА

Въведение:

Настоящата програма е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование. Тя урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование в ДГ „Звънче“. Програмата има за цел да очертае целите и задачите на работата с децата от детската градина, като се съобразява с условията и реда за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и се основава на целите и задачите, залегнали в Стратегията на ДГ “Звънче“.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти

на живота на общността. То е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

- Гарантиране на достъп на всяко дете до подкрепа на личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности.

- Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите на детето.

- Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете.

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование.

- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование.

- Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на децата и в зависимост от спецификата на обществения живот.

- Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес.

Настоящата програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Програмата се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование.

- Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС No286 от 04.11.2016, Обн.-ДВ, бр.89 от 11.11.2016 г.

- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество/2010 –2020 г./.

- Национална стратегия на РБ за приобщаване и участие на ромите 2021-2030

- Закон за защита от дискриминация.

II.Подкрепа за личностното развитие:

Приобщаващото образование в детска градина „Звънче“ се основава на принципите:

- Подкрепа на самостоятелната активност на децата.
- Активно участие в образователния процес.
- Вариативност при организацията на обучението и възпитанието.
- Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.
- Запазване и развитие на българската образователна традиция.
- Хуманизъм и толерантност.
- Партньорски взаимоотношения с родителите.
- Ангажираност и диалог между държавата, общините, работодателите, родителите по въпросите на образованието.

Подкрепата за личностно развитие на децата в системата на предучилищното и училищното образование включва предоставяне на обща и допълнителна подкрепа на всяко дете, като му осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на неговите способности и умения и включването му в общността на ДГ.

Организиране и координиране на процеса на осигуряване на обща и допълнителна подкрепа в ДГ „Звънче“:

Координационен екип, ръководен от координатор, съгласува дейностите по предоставяне на обща и допълнителна подкрепа. Той координира и работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата, дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата.

ОБЩА ПОДКРЕПА:

Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява при постъпването на детето в детската градина, съобразно индивидуалните му потребности. Тя е насочена към развиване на потенциала на всяко дете в ДГ и гарантира участието и изявата му в образователния процес и в дейността на детската градина.

Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина е насочена към всички деца в детската градина. Тя се осъществява чрез:

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти. Това включва:

- Провеждане на регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти.
- Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.
- Набелязване на конкретни мерки за обща подкрепа само за отделни деца.
- Изготвяне на програми за развитие на децата с обучителни трудности.

Отг.: Всички учители, психолог,
логопед и ресурсен учител

2. Занимания по интереси:

- Обмяна на информация между учителите, психолозите и децата за установяване интересите на децата;
- Организиране на допълнителни културни, творчески, образователни, спортни и др. дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално равнище.

Отг.: Всички учители

3. Грижа за здравето:

- Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот.
- Включване на децата в спортни дейности и мероприятия, туризъм.
- Провеждане на тематични инструктажи.

Отг.: Мед. сестра, психолози, всички

учители

4. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение. Тук се включват следните мероприятия:

- Създаване на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес.
- Провеждане на лекции, беседи, презентации; предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата.
- Осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на деца в риск, извършване на групова работа с деца и/или кризисна интервенция.
- Работа със средата, в която живее и расте детето - семейството, връстниците.

Отг.: Всички учители

5. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Ранното оценяване се извършва при постъпване за първи път на детето в детската градина. При навършване на 3-годишна възраст на детето се извършва оценяване със скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения, по утвърдена от Министерството на образованието и науката методика. Тя се прилага от обучени специалисти.

Оценяването се провежда индивидуално за всяко дете със съгласието на родителя след информирането му за начина на провеждането и за ползата от прилагането на скрининга.

В зависимост от резултатите от оценяването за всяко дете се определя потребността от предоставяне на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие.

На децата на 5 и 6 години в подготвителните групи в детските градини или в училищата, на които не е извършено ранно оценяване от 3 години до 3 години, се извършва оценка на риска от обучителни затруднения.

Отг.: Обучени специалисти:
Логопед, учители

6. Логопедична работа.

Логопедичната работа в ДГ „Звънче”, като част от общата подкрепа за личностно развитие, е за целите на превенцията на комуникативните нарушения и обучителните трудности.

Превенцията включва:

- 1/ Изследване на устната реч на децата в ДГ /логопедична диагностика/.
- 2 /Определяне на потребностите от индивидуална логопедична работа за целите на превенцията на комуникативните нарушения и обучителните трудности.
- 3/Терапевтична дейност.
- 4/ Извършване на консултативна дейност с родители и мотивирането им за активно участие в логопедичния процес.

Отг.: Логопед

7. Поощряване с морални и материални награди – важна част от подкрепящата среда в детската градина:

Похвали, награждаване с грамоти и сертификати, връчване на похвални писма до родителите /дейности с цел премахване на етикирането и фаворизирането на определени деца/.

Отг.: Всички учители

Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения включва и:

1. Обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език.
2. Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие.
3. Индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.

Учителите в групата съвместно с останалите педагогически специалисти, които работят с детето, установяват напредъка на всяко дете, два пъти в рамките на учебната година, въз основа на материали от дейността му – рисунки и други творчески работи на детето, както и в резултат на писмени становища от логопеда, психолога или от друг специалист за развитието на детето. За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад до директора в края на учебната годината. Материалите, становищата и докладът се съхраняват в детското портфолио и в личното образователно дело на детето.

Обучението може да се провежда и през неучебно време – продължителност не повече от 20 астрономически часа /два модула по 30 минути дневно/. Директорът уведомява родителите да осигурят присъствието на детето.

Приобщаващото образование предполага да се познават потребностите на децата, познавателните им интереси, нагласите им за участие в игри и други продуктивни дейности. Колкото повече педагогическото взаимодействие се свързва с потребностите на децата, толкова участието им е по-мотивирано, по активно и плодотворно, а педагогическата подкрепа е по-ефективна. При приобщаващото образование детето е субект на образователно-възпитателния процес и неговото личностно и индивидуално развитие са главни ценности в дейността на образователната институция.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА:

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя, когато се изчерпят възможностите на общата подкрепа.

Предоставя се на деца:

- със специални образователни потребности
- в риск
- с изявени дарби
- с хронични заболявания

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от

специалисти, съобразно необходимостта на детето, след което се потвърждава от РЦПППО.

Необходими са няколко стъпки в изграждане на механизъм за прилагането на програмата за допълнителна подкрепа.

1.Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.

Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето , утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране. В случай, че детската градина не може да осигури някой от специалистите , директорът на детската градина изпраща заявление за осигуряването им от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа за личностно развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.

Оценката на индивидуалните потребности на детето е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.

1/ Оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от ЕПЛР. Тя е функционална. Оценката на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето. Всеки специалист от екипа попълва съответната на неговата компетентност част от Картата за оценка като отделните части се съгласуват между специалистите и се вписва общо становище. Родителят писмено изразява съгласието или несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности в картата за оценка и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности родителят представя следните документи:

1. Заявление до директора;
2. Статуси от проведени предварителни изследвания и консултации – психологични, логопедични, медицински – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето;
3. Всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето, включително и документи от детската градина при наличие на такива;
4. Протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия, и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при деца с хронични заболявания.

При извършването на оценката се вземат предвид и:

1. Резултатите от ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
2. Документите от личното образователно дело на детето и материали от портфолиото на детето;
3. Други документи при необходимост по преценка на екипа .

Оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в срок до 3 месеца, но не по-малко от 14 дни от началото на учебното време на съответната учебна година.

Оценка на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се разпознае необходимост от такава оценка, като оценяването се извършва в срок до 3 месеца, но не по-малко от 14 дни от разпознаването.

2/ Оценката на индивидуалните потребности на деца в риск се извършва от психолог и/или педагогически съветник в детската градина съвместно с учителите в групата в детската градина. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето и неговата среда. Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са деца в риск, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на детето.

Оценяват се:

1. История на здравословното състояние на детето;
2. Неблагоприятни условия в средата/ситуацията на детето;
3. Стресови събития в живота на детето;
4. Демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето.

Елементите на оценката включват:

1. Индивидуални фактори в развитието– използва се Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето. Отчита се и разбирането на детето за проблема;

2. Фактори в средата на детето– отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето;

3. Подкрепяща среда– отчитат се обкръжението на детето, общността в детската градина, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други.

3/ Оценката на индивидуалните потребности на деца с изяви дарби се извършва от учителите в групата в детската градина, съвместно с психолога или педагогическия съветник и от учителите, които обучават или тренират ученика в център за подкрепа за личностно развитие, Националния дворец на децата, спортен клуб. Оценяват се конкретните области на изяви дарби и способности.

4/ Оценката на индивидуалните потребности на деца с хронични заболявания се извършва от психолога съвместно с учителите в групата в детската градина , с медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето. Оценява се здравословното състояние на детето и влиянието му върху обучението.

5/ Оценката на индивидуалните потребности на децата с изяви дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва съобразно спецификата на всеки отделен случай, но не по-късно от 3 месеца от разпознаване на потребността .

2. Следващият етап от реализирането на механизма за осигуряване на допълнителна подкрепа е определяне на нейната продължителност.

Според вида си тя е краткосрочна или дългосрочна.

- Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето се предоставя за определено време в процеса на предучилищното образование.
- Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето в детската градина.

3. Следваща стъпка в реализация на стратегията за допълнителна подкрепа е изграждане на екип.

Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина се създава със заповед на директора за конкретно дете – със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

В състава на екипа задължително участват психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа. В работата на екипа на детето участва родителят, а при необходимост и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие.

Екипът работи целогодишно като провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от три заседания – в началото на учебната година, в края на първия срок и в края на учебната година. Родителят се запознава с графика. При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извън определения график.

Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждане на извънредно заседание.

Задължителните три заседания са редовни, когато на тях присъстват всички членове. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове. За заседанията, които се провеждат извън определените три заседания, решенията се вземат с мнозинство от повече от половината присъстващи специалисти в конкретното заседание. За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол, подписан от присъстващите.

4 . След избора на екип следва разработване на план за подкрепа.

Екипът за подкрепа за личностно развитие на детето осъществява работата с дете по конкретен случай. За конкретни дейности от плана за подкрепа при необходимост могат да бъдат привлечени външни за детската градина специалисти. Когато не може да формира екип за подкрепа за личностно развитие на дете със специални образователни потребности, директорът на детската градина в 3-дневен срок от установяването на необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за извършване на оценката по чл. 190, ал. 3, т. 2 от ЗПУО.

Екипът за подкрепа за личностно развитие на детето освен посочените функции в чл. 189, т. 1-4 от ЗПУО изпълнява и следните функции:

1. Определя необходимия инструментариум за извършване на оценката на индивидуалните потребности на детето и определя правила за работата си;
2. Проучва документите и информацията за детето.
3. Обсъжда проведената оценка и наблюденията на всеки член от екипа и формулира общо решение за предоставяне на допълнителна подкрепа в протокол от заседанието;
4. Информира директора на детската градина за взетото решение за предоставяне на допълнителна подкрепа;
5. Определя вида и формата на обучение на детето въз основа на оценката на индивидуалните му потребности;
6. До един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми за ученици със специални образователни потребности и множество увреждания.

7. В случай че децата се обучават в центрове за специална образователна подкрепа, индивидуалните учебни планове и програми се разработват в сътрудничество с между ДГ и центъра за специална образователна подкрепа.

8. Проследява напредъка в развитието на детето два пъти годишно и при необходимост внася промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, който е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето;

9. Извършва консултативна дейност с децата, с учителите, с родителите, за приемане и приобщаване на децата със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания в детската градина и училището;

10. Изготвя доклади до директора на детската градина, съответно в 7-дневен срок след края на първия учебен срок и в 10-дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година за дейността на екипа.

Всеки специалист от състава на екипа за подкрепа за личностно развитие на конкретно дете може да участва в повече от един екип.

Директорът на детската градина изпраща копие от протокола с оценката и решението на екипа за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето със специални образователни потребности в регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в 7-дневен срок от извършването на оценката за одобряване на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата със специални образователни потребности.

Комплект документи на дете със СОП:

- Титулна страница с имената на детето ;
- Копие от удостоверение за раждане;
- Медицински документ, издаден от съответния лекар специалист или от съответната лекарска комисия с приложени резултати от проведени медицински консултации и изследвания, ако има такива, в зависимост от вида увреждане или нарушение;
- Заявление от родителя до директора на учебното заведение за извършване на оценка на индивидуалните потребности;

- Заповед на директора на учебното заведение за сформирание на Екип за подкрепа за личностно развитие за конкретното дете;
- Карта за оценка на индивидуалните потребности;
- Доклади на членовете на екипа до председателя (прилагат се към картата);
- Решение на директора на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, одобряващо предоставянето на допълнителна подкрепа за детето (за нови деца);
- Карта за оценка на образователните потребности на дете;
- План за подкрепа;
- Доклад на Екипа до директора за развитието на детето през първия срок;
- Доклад на Екипа до директора за развитието на детето през втория срок;
- Писмени и тестови работи на детето.

Забележка: Съгласно разпоредбите на чл. 74 от Наредбата за приобщаващо образование при извършване на оценка на индивидуалните потребности на децата членовете на екипите използват някоя от утвърдените от МОН методики, в зависимост от потребностите на детето и прилагат към комплекта документи съответните карти, бланки или чек листове.

III.Цели на програмата:

Обща цел на програмата:

Предоставяне на равни възможности на децата в детска градина „Звънче“ и гарантиране на тяхното качествено образование и пълноценна личностна реализация.

Специфични цели на програмата:

- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата в детската градина.
- Пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.
- Утвърждаване на интеркултурното образование и подкрепящо образование, като неотменна част от образователния процес и живота в детската градина.

- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.

IV. Задачи, залегнали в програмата и дейности за изпълнението им:

1. Планиране и реализиране на информационни кампании за намаляване на риска от отпадане и преждевременно напускане на детската градина и за повишаване на информираността относно значението на образованието.
2. Повишаване интереса на децата към работата в екип чрез участие в празници, игри на приятелството и събития за отбелязване на дати от традиционния български календар, други празници, свързани с етносите, празници от екологичния календар (Световен ден на водата, Ден на Земята, Ден на околната среда и др.)
3. Ежедневно консултиране на родителите на децата по групи.
4. Повишаване на достъпа до съвременни информационни технологии в образователния процес.
5. Идентифициране на силните страни на детето, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване
6. Извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето.
7. Извършване на наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай.
8. Изпълняване и на други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
9. Разработване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти за прилагане на успешни подходи за работа в мултикултурна образователна среда.
10. Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите -партньори на детската градина – тренинги, практикуми, Седмица на четенето и др.
11. Продължаване на дейността „ Дни на отворените врати”.
12. Установяване на ефективен диалог между детската градина и външни институции, имащи отношение по проблема.
13. Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца.

14.Провеждане на кампании сред родителите и местната общественост за повишаване на родителската отговорност и подкрепа за образованието, както и за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и религия.

15.Допълнителни интерактивни занимания за подобряване на езиковите умения по български език, включително прилагане и използване на театрални техники и на различни литературни форми.

16.Подготовка на проектни предложения за допълнително обучение по български език за деца, чийто български език не е майчин.

17.Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на потребностите на децата.

18.Организиране на празници, тържества, развлечения, изложби и др. по повод празници като Коледа, Великден, Денят на толерантността -16 ноември, Ден на ромите, с участието на децата и на техните родители.

19.Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви; мотивиране на родителите им за включване в школи по музика, танци, спорт, рисуване- според интересите и възможностите на съответното дете.

V. План за действие по програмата:

Дейности	Срок	Отговорник
Определяне на координатор за съгласуване дейностите по предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.	до 20.09.2022 г.	Директор
Организиране на дейности, осигуряващи обща подкрепа за личностно развитие в детската градина.	постоянен	Директор Учители по групи Логопед

<p>Предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.</p> <p>Идентифициране на деца:</p> <p>☐ със специални образователни потребности</p> <p>☐ в риск</p> <p>☐ с изявени дарби</p> <p>☐ с хронични заболявания</p>	целогодишно	Логопед Учители по групи
Оценка на потребности на деца със СОП в сътрудничество с РЦПППО.	целогодишно /не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата/	Логопед, директор
Участие в творчески ателиета	целогодишно	Учители по групи
Участие в мероприятия за запознаване на децата със здравословното хранене и здравословния начин на живот	целогодишно	Учители по групи Мед. сестра, Учители по групи
Участие в празници и практически занимания по БДП	м.май 2023 г.	Учители по групи
Участие в дейности с екологична насоченост. Участие в спортни празници.	целогодишно	Учители по групи
Участие в национални програми и проекти, свързани с интеграцията на деца от ромски произход и уязвими групи.	целогодишно	Учители по групи

Стимулиране участието на деца от етнически групи в празници, тържества и регионални мероприятия	целогодишно	Учители по групи
---	-------------	------------------

VI.Очаквани резултати:

- Децата да получат пълноценни знания, умения и компетентности.
- Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и учат заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество.
- Да развиват творческите си заложби и способности.
- Да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.
- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Намален дял на преждевременно напусналите образователната система.
- Повишен дял на децата от уязвимите групи, завършили подготвителна група.
- Детската градина да се утвърди като привлекателен център за всички деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка.

VII.Основни мерки:

- Осигуряване на здравословна, безопасна и благоприятна среда за обучение, възпитание и труд.
- Включване на децата в допълнително обучение по български език по НП „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“.
- Квалификация на педагогическите специалисти, като предпоставка за повишаване на педагогическата им компетентност в работата с уязвими групи деца:
  - на регионално ниво;
  - вътрешно – квалификационни форми - обсъждания, тренинги, дискусии, семинари, практикуми;
  - обмен на добри практики в детската градина - срещи, разговори, консултации;

- планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всяко дете;
- анализиране на резултатите от проследяване постиженията на децата;
- осигуряване на допълнителна квалификация на учителите, работещи с деца със СОП;
- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- периодична оценка на дейностите и резултатите от екипната работа и актуализиране на програмите, насочени към превенция и ранна идентификация на обучителни трудности при всички деца.

VIII. Възможности за реализиране на програмата:

- Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите им.
- Квалификация на педагогическите специалисти за идентифициране на социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск от отпадане.
- Кандидатстване по различни проекти, насочени към финансиране на дейности за превенция на отпадането на деца от образователната система.
- Активна дейност с родителите - консултиране, съвместни дейности, повишаване на достъпа до наблюдаване на добри практики, използване на съвременни информационни технологии, съвместни кампании за разкриване на значението на постоянното пребиваване на децата в желана среда.
- Повишаване на интереса на децата към работа в екип чрез участие в екологични дейности, спортни и празнични събития.

Заклучение:

Всяко дете има право на достъп до образование, независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в откриване на възможностите на всяко дете за активното му участие в общността на детската градина. Детската

градина отделя целенасочено ресурси и време за изграждане на култура на толерантност, екипност и участие, ориентирана към постигане на напредък с всяко дете. В детската градина са въведени работещи политики и програми, насочени към превенция и ранна идентификация на обучителни трудности при всички деца.

Ето защо за изпълнението на Програмата е необходимо активното участие и партньорство на всички страни, заинтересовани от ефективното приобщаване на децата от уязвимите групи в предучилищното образование - детска градина, семейство, институции, НПО, с осъзната отговорност и вътрешна ангажираност към постигането на поставените цели.

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е част от годишния план за работа на детска градина „Звънче“.

Програмата е приета на заседание на **Педагогическия съвет на 13.09.2022 г.**